

FÜGGETLEN HIRLAP

Hétköznap 2 fillér.

POLITIKAI NAPILAP.

Vasárnap 10 fillér.

Megjelenik: hétfő kivételével, mindennap a kora reg. órákban.

Előfizetési ár:

Helyben:		Vidéken:	
Egész évre . . .	8 korona	Egész évre . . .	16 K
Fél évre . . .	4 "	Fél évre . . .	8 "
Negyed évre . . .	2 "	Negyed évre . . .	4 "
Hetenként . . .	16 fill.		

HIRDETÉSEKET

jutányosan számítva a kiadóhivatal vesz fel.

Apró hirdetések egyszeri közlése 10 szóig 50 fillér. — Minden további szó 4 fillérrel több. — Nyilttéri közlémények jutányos díjazás mellett közöltnék.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

„Pannonia“ könyvkereskedés

Baross-utca 6. szám.

Kéziratokat nem adunk vissza.

IV évfolyam.

1907. márczius hó 17.

17. szám.

Vigyázzunk! Tartsunk össze!

Ünnepi beszéd: Elmondotta Klapka szobránál 1907. márczius 15-én

SZÁSZ JÓZSEF országgyűlési képviselő.

Tisztelt ünneplő közönség!

Istennek szabad ege alatt-e megdicsőült férfiúi szobránál újra összejöttünk, hogy ünnepeljük a magyar szabadság 59 évfordulóját; 1848 márczius tizenötödikét.

Összejöttünk, hogy ünnepeljük nem a napot, mely a rohanó időnek muló szakasza csupán, hanem, hogy ünnepeljük az *Igét*, az *Eszmé*t, a mely halhatatlan és örökkévaló!

Összejöttünk, hogy sziveink összedobbanjanak a legszentebb a legnemesebb érzésben a hazafiság érzésében, hogy visszaemlékezzünk a multakra, a történelem fáklyájánál lássuk a jelent, hogy építsünk reális alapokon a jövő számára.

Hogy emlékezzünk azokra a nagy férfiakra, akik eldobva maguktól az élet örömet, küzdöttek és szenvedtek ennek az országnak szabadságáért; függetlenségéért; ennek a népnek önállóságáért ennek a népnek jobb helyzetéért is a kik vérüket hullatták a harczmezőn vagy számkivetésben éltek vagy bitófán haltak.

Mi vitte e hősokeket a küzdelembe?

Az elnyomás elleni védekezés, a szabadság és függetlenség nagy gondolata.

Élhetek volna ők is nyugodtan. Pihenhettek volna puha párnákon, csak lelkiismeretüket kellett volna kissé behunyni, hogy ne lássák a nép nyomorát, csak fülüket kellett volna bedugni, hogy ne hallják, az országnak és a népnek keserves panaszait.

És ők ezt nem tudták megtenni.

Harczba szálltak, küzdöttek dicsőségesen, önzetlenül.

Mi volt Magyarország 1848 előtt?

A régi Magyarországra gondolok, amikor még nemzeti uralkodók uralkodtak s a mely időkről így énekelt a szabadság lánglelkű költője, Petőfi Sándor:

„Oh! nagy volt hajdan a magyar,
Nagy volt hatalma birtoka;
Magyar tenger vizében hullt el
Észak, kelet és dél hulló szillaga!“

Nem ezekről az időkről beszélek. A mi akkor volt — elmúlt.

A tengerből is alig van valami, a mi van, tán az sem a miénk.

„Mi a miénk? Fájdalmunk, bánatunk mélyeséges tengere!“

A mohácsi vésztől kezdve, a mióta Habsburg ült a trónra, egy politika érvényesült Magyarország ellen mindig: Kizsákmányolni, koldussá tenni Magyarországot, kivetkőztetni nemzeti érzéséből, magyar nyelvéből, így lehetlenné tenni elaltatni, aztán bekebelezni Ausztriába.

Ez volt a cél száz éven keresztül.

És az eszközökben sem voltak változások. Hol az erőszak dolgozott, hol a pénz, hol — mindakettő. Ezzel levették a legerősebb magyart a lábáról. Ezért nem fejlődhetett ez az ország semmivé.

Ez ellen a törekvés ellen szállottak sikra Bethlen, Bocskay, Rákóczy. Ezért harcoltak, ezért vértettek el, ezért mentek messze-messze idegenbe buldosásba.

Mária Terézia puha kezű uralkodása után úgy látszott, sikerül a bécsi udvar terve.

Valóságos lethargia vett erőt a nemzeten, mintha kigyó marásnak esett volna áldozatul.

Nagyjaink kétségbe estek a nemzet rossza felett.

Széchenyi ekkor írta: hogy álmokországban szenvedünk.

Berzsenyi ekkor énekelte; romlásnak indult hajdan erős magyar.

Reménytelen volt az ország állapota.

Akkor hozta nyugatról, a Szajna partjáról, a hármast ígét szárnyain a szél:

Szabadság, Testvériség, Egyenlőség.

A nemzet az ígéket megértette. Felriadt álmából, magához tért, s 12 pontba foglalva követelte Istentől adott, száz meg száz törvénybe biztosított jogait.

A vezére élére állt az a nemzetnek, és kívánsága teljesült.

1848. márczius tizenötödikén így lett szabad az ország, a nép, így szabadult börtönéből a rab madár a gondolat. Így nyerte vissza ismét alkotmányát. Mert — Bécs engedett.

Ez az engedékenység csak addig tartott — míg szorult helyzete tartott. A mint ettől menekült szavát ismét

megszegte. Visszavonta, a mit megadott.

Mi tehát nekünk 1848. márczius 15?

A szabadság hajnal hasadása! A népjogok bejelentése! Örömmámor! Hálaadás Istenhez!

Egyik se soká tartott. Bécs ránk uszította hadait és a nemzetiségi bandákat.

A magyar önvédelmében fegyverhez nyult. Kossuth lángszavára hadseregek állottak elő.

Hősök! Mind Félistenek! A többit, a szabadságharcz történetét mindnyájan tudják. Felesleges részleteznem.

Megjelent az északi Kolosszics vérbe fojtotta szabadságharcunkat. És amikor le volt verve már minden itt állott, Komárom megvihatatlan várában még Klapka György küzdve a nemzeti ügyért.

A sötét korszak multával, 1867-ben vissza kaptuk alkotmányunkat. Jó-e rossz-e ez az alkotmány nem kutatom.

De azt állítom, hogy az a kiegyezés, melyet Deák Ferencz csinált nem olyan rossz, mint a milyenné a letűnt korszak kormány férfiai tették. Ezek a férfiak negyven esztendőn keresztül elsikkasztották belőle a mi a nemzeté volt és takargatták felfelé is, lefelé is az igazságot.

Elprédálták Deák Ferencz örökét. Így juthatunk csak annyira, mint a mult esztendőben.

Mikor kellett látnunk, hogy alkotmányunk nem sasmadár, hanem közönséges papiros sárkány, melyet Bécsből közönséges madzagon ránczigálnak. És a melyet ekkor rugnak fel Bécsben sarkancsus csizmával, a mikor akar-nak.

A mult évben megismétlődött a történelem.

Az árulások a lefizetések korszaka. Ránk küldötték az utálatos darabont hadat, mely valósággal kifosztotta ezt az országot. Elprédálta értékeit megnyirbálta a gyülekezési és sajtó szabadságot, pribékjei ledöfték alkotmányunkat.

Itt is, e városban garázdálkodtak a császári szolgák. Mikor bevonult a megyefőnök virág hullott fejére. És

ezek az urak most várják az ő márczius tizenötödikjüket.

Milyen lehet ez a márczius 15 a mit ők remélnék?

Hogy elkövetkezik ismét az idegen hatalom parancsa? Hogy elkobozzák a népjogokat, mintahogy nem fejlesztették azokat hosszú 46 esztendőn keresztül!

Ez a márczius 15 nem fog elkövetkezni. Ha össze tartunk, ha szív szívhez dobban ha kéz kézbe szorul és erősek leszünk, mint e vihertelen várnak bátyái.

A tömörülés adja meg az erőt, az erő a sikert.

A sikerben önök is biznak, bizom én is, bár nem is következik oly gyorsan mint látni szeretnénk.

De van-e olyan élő vagy holt kormányja világon, amelyik egy hosszú 40 éves rendszer minden bűnét, minden hibáját, minden omladékát, minden szemetjét képes volna nem is egy esztendő alatt eltakarítani s egy új világot teremteni.

Ilyen kormány nem volt és nem is lesz a világon. Irinyi a költő mondja, hogy a tengeri medvének az a tulajdonsága, hogy mentül nagyobb a vihar mentül jobban dörög az ég annál édesebben alszik a sziklán.

Most is vihar van, most is zúg a fergeteg!

Ne aludjunk legyünk résen! Éber szemmel figyeljük ellenségeinket úgy nézzük a célt, a melyet hiszem, elfogunk érni.

Itt van a tavasz, a rügy fakasztó, a sirfelbontó.

Eljövételét ki tudja megakadályozni?

A természet örök törvényével fogva elkövetkezik, megvalósul az eszme, az Ige is.

Ezt hirdetem és hiszem én márczius idusán!

A Szabadság Glóriája.

Irta: Lengyel Zoltán.

Megállott egy percze pörölyök zugása. Szünetel a munka. Leteszi a mester kereső szerszámát. Ünneplő ruhába öltözik a gazda. Jövő reménységünk egész ifjuságunk, templomokba sét. Imádkozni mennek.

Mind-mind, a mennyi van. Ott az egész nemzet. Nem hiányzik senki!

Az ünnep: a szabadság ünnepe. Rügy fakasztó tavasz első lehelletén, rózsanyitó tavasz hajnal hasadásán: akkor született meg a magyar szabadság.

Lelkekben fogamzott karokba futott át. Agyat lángra gyújtott: szívet tüzbe hozott.

Vérbe keült aztán, tengernyi sok vérbe. Ott a csatasíkon, Kossuth nagy szabára, ott pecsételtük meg. Mert a szabadságnak az a természete, hogy ha csak jobban él: elfujja a szellő. Hulló piros vér kell, tengernyi sok vér kell, hogy gyökeret verjen.

És tanu e földnek minden zöld fűszála, minden apró röge, minden kis vizesöppe, hogy ezt a véradót megfizettük böven.

Ezrek hullottak el: százezrek sirattak. Százezernyi küzdött: millió segített.

Isteni erő volt, titáni akarat, deli hős katonák és bátor vezérek.

Mindeneknek atyja mégis csak te voltál. Ragyogó, tündöklő, büszke nap az égen. Megváltó a kinek lelkéből új világ fogamzik. Hős, aki leküzdi, a poklok erejét. Elet, mely föltámaszt szunnyadó lelkeket, egyesít nemzetet, harcra hív és vezet.

Kossuth Lajos apának! Te érted, Te neked, Te töled született itt minden. Te vagy az oltárkép, jövő reménysége, multnak szivárványa. Tőled jön az áldás, a buzdító szózat, a hány alkalommal elsunnyad a nemzet vagy ellenség bántja.

Márczius idusát, mikor ünnepelek. Te néked áldozunk. Petőfi, Vasvári s az ifjak vívták ki sajátok szabadságát. De ők csak szereplők. A szerző Te voltál. A te nagy lelkedből születtek az ifjak, született márczius nőtt fel a szabadság. És érted öntözték vértük harmatával ezt a magyar földet.

Egy szabadság van csak. Isten adta nekünk. Legyen egy az ünnep s annak keletében legyen mindenki, kik érte testét el. Fusson össze jelen, mult és a jövő. Egy kép legyen, egyetlen imádság: egész történelmünk. Összes vértanunk, nemzet védő hősök, nagy államférfiak, névtelen milliók, dicsfénytel izeve: ez ünnep tárgyai. Rákóczi és Kossuth fejedelmi trónon uralkodnak közöttük.

A magyar géniusz ünnepe e nagy nap. Vita hallgasson el, álljon meg a munka, aggodás ne szóljon: hogy egész szívükkel és egész lélekkel borulhassunk le a nagy eszmények előtt. Meg kell erősödnünk, újra kell születnünk! Hisz az egész világ ember, állat, fűszál: minden újra éled, új életet kezd és új harcokba indul.

Erősödjünk meg hát! Ujra kell születnünk! Most kell csak igazán! Előttünk a nagy cél. Hatvan év multával megint ki kell vinni, újra kell szenvedni, új vért kell hullatni a sokszor kivivott, de mindig elveszett örök szabadságért!

Hatósági bánásmód.

Rendőrségi tapintat.

Balkáni rendszer.

Mi is az az adófizető polgár?

(Az eset.)

Elmondunk egy esetet. Szórol szóra igaz. Elmondjuk minden tulhajtás, színes és alá festés nélkül. Azonban levonjuk tanulságait is. Elmondjuk a név említése nélkül. Utóvégre mindegy, akárkivel történt.

Komárom egyik legmegbízhatóbb iparosánál szolgált egy szakácsnő. A konyha hősnője viszonyt folytatott a ház egyik alkalmazottjával. A gazda ezt túrni nem akarta. Felmondott neki és rögtöni kilépésre szólította fel. A jámbor hajadon beteg jelentett és még 3 napot töltött a házbán. Főnöke ekkor a kórházba akarta küldeni. A derék vászon cseléd a kórház helyett beállított a rendőrségre. Feljelentette az iparost súlyos egészségügyi kihágásért. A rendőrség, a városi főorvos, az iparos meghalgtatása nélkül lecsaptak a házra. A legforgalmasabb utcán levő üzlet előtt természetesen rögtön csődület támadt s már 5 perc múlva az egész város azt rebesgette, hogy a rendőrség valami rettenetes bűnygyben tart házkutatást az illetőnél.

A vizsgálat eredménye: 3 lábasról lepatogzott a máz s ezek kieserelendők.

(Tanulság.)

A kulturai fejlődés nem csak a társadalmi berendezkedésben, az emberek lelki és szellemi életének finomodásában nyilatkozik meg, hanem az állami intézmények jószágában s különösen a közhatóságok ténykedésében jut kifejezésre. A legbölcsebb törvények rideg betűje sem elég arra, hogy örömtüzeket

„KOMÁROM és VIDÉKE“ TÁRCZÁJA.

Fejes Nagy István és az állam.

Irta: Szabó Imre.

— A „KOMÁROM és VIDÉKE“ eredeti tárczája. —

A vásáros piac közepén álldogált István uram jó tizenkét falubelivel. — Hogy csak a nagyobbakat emlitem, ott voltak Derek Ferkó, a falu csodadoktora, sőt még Kerekes András is, a kinél külömb embert az egész Vas nem termett. Csupa ész volt az szinültig; kicsi hijja, hogy úr nem lett belőle s az a kicsi hiba is ő benne leledzett, mivelhogy megugrott az iskola padjáról. A többiek, a kikről keveset jegyezhet fel a krónika, ott állottak körben köröttük és lesték az ajkukró kiszaladó, ámbár gyéren eregetett szavakat.

Mert bizony a vásár igen élénk volt. Nagy zsvajjal hömpölygött az embertömeg, kivált az asszonyfélje s össze-vissza kigyóztak az emberfejek, alkukiáltozás. haragos szitok, dévaj sikoltozás, gyermeksisírás verte fel házaktól körülölelt teret s a hangzavarba itt belesivított egy rosszat sejtő malacz, ott belegagogott egy élte alkonyát érző kácsa. Már pedig Kerekes András ahhoz volt szokva,

hogy mikor ő beszél, még a légy se dönögjön közelében. Itt valahogy úgy sértve érezte a tekintélyét.

No de támadt egyszerre nagy riadalom a könyökös szomszédságukban, ahol Bedek Pálné árulgatta a kövérré hizlalt marháját. Mert, uram teremtem, mégis csak istentelenség az, hogy az a farizeus lelkű vámszedő, akit az isten akárhová tegyen, kereses 5 pengőt követelt helypénz fejében egy olyan érdemekben és kácsapecsenyében neki gömbölyödött tekintélyes perszónától, mint a minő Bedek Pálné. Ehen kell veszni manapság a szegény embernek! Azért eleinte sirásra fogta a dolgot; úgy megsirt, úgy megajgatott, hogy kövér orcái csattanó pirosra vörösödtek s lélegzetét fulladásba folytotta a kesertőség. Bizony megkönyörtült volna rajta még a hóhér is.

A hóhér meg, de a farizeus lelkű vámszedő nem.

Kemény maradt az, mint a szikla. De már erre más szél kerekedett Bedek asszony-néni lelki indulat tengerén. Két csipőjére csapta hatalmas tenyereit s förgeteg módjára hullott a szebnél-szebb czim és jó kivánság a vámszedő hajzatlan fejére. Már pe-

dig jaj annak, akire ráeresztí fíradhatatlan nyelvét. Ott van Bedek Pál uram, aki ott ül vaczogó foggal egy kapu sarokban, ő a megmondhatója!

De a vámszedő szíven ez se lágyít. Összeránczolja a homlokát, amire a szemöldöke fölszalad a feje bubjára, kidüleszti zsinóros mentével takart mellét s a fensőbbség hangján, büszke önérzettel, mintha egy szóval szétakarná morzsolni a neki bősziült aszszonyt, oda böki:

— Hja, az állam!

És csakugyan megáll erre Bedekné nyelve-malma, mintha egyszerre leeresztették volna a zsilipet. Meggömbül a háta, megjuhuzkodik az ábrázata és gyorsan kifizeti az 5 pengőt.

Mert szörnyti is az a szó: az állam! Mennyi mindent rejteget magában, mennyi titokzatost és rémest foglal egy fogalomná. Megborzong attól akárki hallja. Mert az országot szeretjük, a hazát imádjuk, hanem az állam! jaj nekem, ez a mi fekete rémünk, amely ringatja bölcsönket és behantolja sűrunkat s a gallérunknál fogva vezet azon a tuskés uton, mely az elsőtől elvezet a másodikhoz. Senki sem futja meg egyedül ezt az

takarít meg, ha ruháit nálam szerzi be. Pontos és szolid kiszolgálás. Divatos szabás. Olcsó árak.

Ehrentál Sándor

férfiszabó

Komárom, Kishid-utca.

PÉNZT, VAGYONT

gyujtsunk és dicsőneket zengjünk a kulturális haladás felett, mert nem csupán a törvényekben, azok jószágában és érejtében bírnak a fejlődés feltételeit, hanem az azok alkalmazására és végrehajtására rendelt közegek ténykedésében találjuk meg azokat a biztosítókat, amelyek védelmet nyújtanak a polgároknak; de ha a közhatalom valamely szervéből hiányzik a polgár érdekei iránt való érzék, ha bánásmódja eljárása közben eldurvul, vagy minden körültekintés nélkül tulbozgalommá fajul, akkor ez a közterheket viselő polgárnak csak károkat okozhat s tisztességes megélhetését megnehezíti.

Általában azt tapasztaljuk, hogy hatóságai közegeink eljárásában nincs meg a komoly megfontolás és előre látás, hiányzik a tapintatosság s a felmerülő esetek mérlegelése nélkül oly elbánásban részesítik a legtisztességes adófizető polgárt hirtelen támadt buzgalomból, a mely bánásmód talán beillenék a balkáni rendszerbe, de alkotmányos kormányzat és művelt társadalomban megengedhető nem volna.

Nálunk az adófizető polgárnak értéke, becséje tekintélye csak addig van, a míg mint adózó alany a tulajdonjogát követeléseket kielégíti, vagy a hátát tartja a kapaszkodóknak, de ha védelemre szorul, akkor nem becsülük semmire, akkor úgy lehet vele bánni, mint a barommal. Egy sehonnai boszuállása elégséges arra, hogy a város tekintélyes polgárára rázudítsa a rendőri hatalom minden erejét, hogy felforgassa otthonát, meggyanúsítsa üzleti tisztességét.

A talán hatvan év óta fennálló üzlet jó hírnevével, az adózó polgár tisztességének illetően pellengérré állításával az után nem törődik. A meghurcolt, a dolgot nem ismerő, de a bánásmódot szemlélő közönség feltevéseivel szemben védtelenül áll, mert hiszen, ha a vádaskodó ellen törvényes megtorlás útjára lép is, azzal nem sokat nyer s az indokolatlan eljárás következményeit alig orvosolhatja.

Csodálatos s egyszerű polgári ésszel felérni nem lehet, hogy a mikor a silkkasztó, a ki a város pénztárában könyökig vájkált szabadon sétálhatott a városban, a rendőrség nem vett róla hivatalos tudomást, de a mikor egy laza erkölce miatt elbocsátott szakácsnő boszút liheg és hazug vádakkal lép fel, akkor villámgyorsan megszálja egy adózó polgár házat s üzleti helyiségeit, noha a felett az egészségügyi hatóság rendszeresen őrökdi.

Hogy a rendőrségnek egyszerű vádra joga van bármely polgár házat feldolni, azt nem vitatjuk, de hogy az ily eljárás menyiben indokolt, ahhoz nagyon is sok szó fér.

utat: nyomában az állam; senki sem halad rajta árván: vele az állam!

Bedekné asszony is úgy érezte, mintha egyszerre torkon ragadta volna az a letéphetlen kigyó s a fülébe sziszegte volna: hát elfeledtél? De nemcsak ő, hanem a bölcs Kerekes András, sőt a rettenhetlen Fejes Nagy István is megremegett erre a szóra.

Az állam! — szorongatta mindegyiknek a torkát. Legelőbb a Miska gyerek rázta le magáról s adott hangot.

— Már hogy kicsoda is voltaképp az állam?

Senki sem szuszszant erre a kérdésre, még csak Kerekes András se nyitotta fel a száját. Pedig ahol nagyot kérdeztek, ott neki kellett választ adni. Érezte, hogy minden szem reá tapad s ez a sok simogatás pirosra nyalta az arcát. No, csak nem a szégyen pirja! Azért is mondania kell valamit.

— Hát ősém, tudod te, hogy kicsoda az Isten?

— Nem egészen.

— No akkor fogd be a szádát. Ilyen az állam is.

— Olyan az, szóla István uram ravasz ábrázattal tekintvén csudadoktor komájára

Egy régi jóhírnevű üzlet tekintélyét alapos ok nélkül érinteni nem lehet feladata a hatóságoknak. Hiszen, ha a rendőrség boszúból eredő egyszerű panaszra eljárásában ezt a gyakorlatot követi, akkor a városnak minden polgára kilehet téve annak, hogy házat és üzletét feldolja a rendőrség; a mely ha mintaszerűnek nem is mondható, ilyen veszedelmesnek nem tarthatjuk.

Önkénytelenül is oda toladodik ilyenkor elménkbe az a tan tétel, hogy a hatalom állandó szövetségese a rövidlátás.

Vagy a hatóságnak az a kötelessége, hogy a polgárságot a legcsufabb eshetőségek elé állítsa, hogy annak a polgárságnak, a melyik óriási áldozatokat hoz a városért s emberfeletti erőfeszítéssel küzd a megélhetésért, indokolatlanul kellemetlenségeket okozzon?

Építő iparosok szervezkedése.

Állást foglalnak a munkások ellene.

Nézet eltérés a mesterek között.

Az egész országban válságos helyzetbe került az építő ipar. Különösen sivar képet nyújt a fővárosi építő iparosok állapota. Úgy a munkaadó, mint a munkásé. A két esztendei hosszú sztrájkot egyezséggel fejezték be. A béke azonban csak a papirosra volt meg. Még elemibb erővel pusztított az elleneskedés. Sztrájkot a bojkott, bojkottot a krimicsau követte. Már egy esztendeje pihen a szerszám.

A munkások egy része elszéledt az országba, egy része Amerikába vándorolt, a többi még mindig küzdelemben van.

A harci zaj közepette, megszületett az építőiparosok szövetsége, mely a munkások szervezett soraival szemben egy táborba akarja tömöríteni a munkáltatókat.

A mesterek megtanulták, hogy szervezetségben van az erő.

A szövetség most alakítja vidéki fiókjait. A komáromi fiók is alakuló félben van. Többszöri gyűlekezés után elfogadta a helyi csoport a központ által kidolgozott alapszabályokat.

A szövetségi csoportba nem csak a szorosan vett építőmesterek, hanem az épületen dolgozó összes szakmák be lépnek s egymással kölcsönös szolidaritást vállalnak. Ha egyik szakma beszünteti a munkát akkor az épületen dolgozó összes munkások kizárandók.

A szervezkedés legélesebb fegyvere a munkásfelvétel. Csak az a munkás vehető

fel, a ki a szövetségi munkaközvetítőben felvételi jegyét kiváltotta és a munkás csak ezzel a felvételi jeggyel kap munkát.

A munkások akasztófa humorra elnevezte ezt a felvételi jegyet: *bárczának*.

A bárcza.

Tiltakoznak ellene és szervezkednek ellene. Mert a bárczák alapján készülnek az úgy nevezett „fekete liszták“ a melyek a kizárandó munkások neveit tartalmazzák s a melyeket a központ közöl a helyi csoportokkal. A harc tehát nem fog elülni, nem fog alább hagyni. Új tápot, új anyagot nyer a tűz, a mely már annyi kis házikót, de palotákat is emésztett el.

A komáromi építő munkások már is agitációba léptek.

Egy röpiratot bocsájtottak ki a mai nap mely komoly komolysággal és tárgyilagos hangjával elűt a már megszokott éles személyi pamflettektől.

Felszólítják munkástesvéreiket, hogy a bárcza rendszer alapján ne vállaljanak munkát. A bárcza rendszer elleni küzdelem azonban csak addig jogos míg az a felvételi jegy komolyan azt jelenti, a minek készült.

A munkaadónak joga van munkásait, a kiknek szerződésileg megállapított béreket fizet, azok képessége, tudása, becsületessége és szorgalma szerint megválogatni. Ha ezt jelenti a felvételi jegy akkor a praxis letördeli az élességeit és a szakszervezetek és mesterek munkaközvetítői között helyrefog állani az egyetértés.

Az azonban ha a felvételi jegy tényleg a fekete liszták titkos dosszióját akarja meghonosítani, ha a mester a munkást politikai meggyőződéséért, gazdasági felfogásáért akarja megrendszabályozni, akkor nem csak két élű fegyver, hanem kínos pokollá változtatja a munka helyett a műhelyt.

Nehézségek a csoportalakítás körül.

Komáromban legalább kétszáz olyan iparos van a kiktől elvárták, hogy az országos építő iparosok helyi csoportjába belépnek.

Az azonban a magyar iparos még most sem tanult eleget a saját kárán sem. Még szervezkedésében is különbségek jelentkeznek nagy és kisiparos között.

A mult vasárnapi szervezkedő ülésen például az egyenletlenségnek már is tapasztalhatóak voltak előjelei.

Az ülés vezetése ellen emeltek nálunk panaszt. A szervezők nem engednek mindenkint szóhoz jutni. A ki nekik nem tetsző dolgokat mond azt egyszerűen eltiltják a szótól.

— mint a kirurgus; nem segít, meg is kell fizetni, de azért mégis kell neki lennie.

Fenekig hasogatta Deres Ferkó veséjét ez a mondas.

— Hanem azért mégis fél tőle kelmed, a rettenhetlen Fejes Nagy István uramnak nem mondhattak volna nagyobb „gorombaságot. Már hogy ő fél; ő aki holdvilágos éjfélen, mikor csak a bagoly huhogott a szomszédos rengetegben, pipaszó és vidám füttyörészés mellett sétált végig a temetőben. Ő fél! Jaj ha most úgy a keze ügyébe került volna az az állam, aligha maradt volna éppen az oldalbordájára. De azért megmutatja még ő, akárhogy is!

Már hogy kicsoda, micsoda tulajdonképpen az az állam, azt Kerekes András döntötte el ilyenképen:

Az állam olyan mint a föld. Fölöttem a levegő ég, az égboltozat s rajta a csillagok. Felemelem a lábamat, akarván hogy oda jussak. Nyujtom nyujtom, már ment is vagyok a földtől, elhagyom — de aztán csak megint visszatoppanok a földre, ismét csak ott vagyok.

— Avagy tudod-e Miska, miből áll az ember?

— Aszongya a tisztelendő, hogy testből és lélekből.

— Ugy vagy. No hát, a lélek az te vagy, a test az állam. Ha megöled a tested, mi léssen véled?

— Aszongya a tisztelendő, pokolba jutok.

— No látod, azért fogd be a szádát.

Be is fogta a Miska gyerek egész hazáig. De Fejes Nagy István uram sem nyitotta ki egész uton. Hiába ringott a szemhátáron a kalászfajak sárga tengere, hiába hajladozott eleje az ut mentén a vadrózsa és játszott mentéjével a tavaszi szellő, az ő oldalát mindegyre az furdalta: az állam, az állam! Ráfeküdt ez a rém a mellére a szíve fölé, úgy érezte, mintha fekete száz torkával ásitana reá s körülcsavarná kigyótestével a derekát.

Már ott haladt az alvó s még mindig agyában motoszkáltak a terhes gondolatok. Ha a Miska gyerek nagy futtában neki nem szalad, talán így bandukolt volna egész hazáig.

— Mi a szösz bánt, hogy úgy nekem rohantál?

— Haj, Fejes Nagy István uram, nagy baj van. Itt az állam!

Sirolin

Emeli az étvágyat és a testsúlyt, megszünteti a köhögést, váladékot, éjjeli izzadást.

Tüdőbetegségek, hurutok, számkököhögés, skrofulozis, influenza

ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Mint hogy értéketlen utánzatokat is kínálnak, kérjen mindenkor „Roche“ eredeti csomagolását.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájc)

„Roche“

Kapható orvosi rendelésre a gyógyszerárakban. — Ára övegenként 4.— korona.

Ez elkeseredést szül. A kis iparosok úgy fogják fel ezeket a tüneteket, hogy a nagyobb vállalkozók az ő vállalkozásukra akarják rakni a szervezkedés terheit, a melyből csak a „nagyoknak“ lesz haszna.

Azt a nézetet pedig, hogy a szervezkedés az alapszabályok alapján egyáltalában lehetetlen, egyszerűen a szónok torkára forrasztották.

Pedig alkalmunk volt olvasni azt a határozati javaslatot, melyet Török András volt előterjesztendő. Sok megszívlelni való abban.

Nem szabad egy könnyűszerrel a szakmák szerinti szervezkedés gondolata mellett elhaladni.

Az ipartestületek és iparkamarákról is el akarta mondani, hogy mai szervezetükben nem elég hathatós támaszai az iparosnak. Ebben is igaz van.

Mint értesülünk Törökkel együtt, az alapszabályokban meghatározott súlyos kétségségtételek miatt kilépnek a szövetségből és mozgalmat indítanak meg a szakma szerinti szervezésre.

A szövetség helyi csoportjába a múlt vasárnapig 40-en iratkoztak be.

A Ferencz József rakparton lévő 52 számú ház (volt Tálos-féle helyiség) azonnal kiadó. Bővebbet Brüll Manó urnál.

H i r e k.

Népgyűlés.

A kormány és a munkáltatók. A szakszervezetekért.

A komáromi szervezett munkások ma délután a Kossuth téren népgyűlést tartanak.

Szervezeteik forognak veszélyben. Meg akarják őket védeni. A munkások lelkében az a gyanú él, hogy a kormány a munkások kedvéért függesztett fel már eddig is több szakszervezetet. A munkásság várja, védőbástyáját.

Az újkor történelmének legszebb és legmegkapóbb fejezeteihez tartozik, a szakszervezetek keletkezésének, fejlődésének története.

Az emberi szellem legmeghatóbb megnyilatkozása a solidaritás: az erkölcsi bázisuk, a termelő munka katonáinak szellemi ereje, erkölcsi bátorsága: az égig nyúló falai.

Mennyi önfeláldozás, energia, tudás, munka és szorgalom nyilvánul meg abban a gazdasági harcban, melyben a szakszervezetek megerősödtek s a régi cseh rendszerben az emberi méltóságon jóval alul álló gépből, öntudatos munkást neveltek.

És mindezt a munkások a saját erejük-ből alkották meg.

Egy ideig járta az az ostoba utcasarkai hazugság, hogy a szakszervezet csak arra való, hogy néhány agitátor, munkásvezér megéljen és elősködjék belőle.

Szomorú lenne, ha a jólszervezett tökének akkora erőmegfeszítésre lenne szüksége, hogy néhány agitátort ártalmatlanná tegyen.

Ez a hazugság a lomtárba került. A munkáltatók látták be leghamarabb, hogy a szakszervezetek a modern háborúban azt jelentik, a mit Montekukoli úgy fejezett ki, hogy a háborúhoz három dolog szükséges: pénz, pénz, pénz.

A harci eszköz, a mely az erkölcsi életet nedveiből megsokszorozódik erejében.

A kormány kikezdte a szakszervezeteket.

A vizsgálat folyik. Bíró előtt van a pör, tehát ítéletet nem mondhatunk.

Azonban a munkásság elkeseredését magasra korbácsolja az a gyanú hogy a munkáltatók kedvéért történik.

A múlt héten a fővárosi munkások megszabták az egyenlőtlen harc árát.

A kormány hatalmi ténykedésével szembe helyezik a maguk hatalmát. A szabadszervezeteket általános sztrájkjal is hajlandók megvédeni.

Holnap a komáromi munkások nyilatkoznak.

Azt hisszük nem nehéz előre megjósolni, hogy mi lesz a gyűlés eredménye.

Márczius 15.

Lapunk tegnapi számában beszámoltunk a függetlenségi kör és a polgári fiúiskola szabadság ünnepélyeiről. A polgárság és iskolák ünnepeiről az alábbiakban tudósítunk: A szent benedekrendi kisgymnázium szép ünnepélyén Höggyészi Armand tanár tartott lelkes beszédet. Kedves ünnepélyt tartott a polgári leányiskola is az alábbi műsorral: 1. Szózat. Énekelte a IV. o. 2. Elnöki megnyitó. 3. Lassu magyar Lavotfa S. Zongorázta Székelyi Irén IV. o. 4. „A bujdosó zászló“ Pósa L. Szavaltá Herman Margit I. o. 5. 1848. márczius 15. Irta és felolvasta Komjáthy Gizi IV. o. 6. Kuruczdallok („Ne busulj kenyeres“). Te vagy a legény Tyukodi pajtás), Énekelte

a IV. o. 7. „Szabadság napján“ Lampert G. Szavaltá Konkoly Ilona IV. o. 8. Messze, messze Rodostóban Kun László. Zongorázta Schlosser Margit IV. o. 9. Vitézének Rákóczi-ról. Szavaltá Kalmár Frida IV. o. 10. „Suhog az őszi szél“ Kun László. Zongorázta Komjáthy Gizi IV. o. 11. Hymnus. Énekelte a IV. o. Este 6 órakor a Református Ifjúsági Egyesület a kollégium nagytermében rendezett lélekemelő ünnepélyt, melyen nagyszámú jelent meg. Az egyházi énekkar éneke után Mikos Károly elszavalt a Talpra magyart, utánna Filöp Zsigmond e. jegyző lendületes beszédben méltatta a nagy napot. Szavalt Lajos énekelte Szi J Ferencnek Pósa Lajos „Hej Komárom...“ kezdetű versére szerzett kedves dalát. Keeskés Béla Tóth Kálmán „Előre“ cz. költeményét szavaltá el, majd Szi J Ferencz tartott hatalmas szóp felolvasást a szabadságharc mépdal költészetéről s végül Rozs Lajos hatásos szavaltata után az egyházi első énekkar a Szózat elénekülésével zárta be az ünnepélyt. A Katholikus Legényegyletben nagyszámú lelkes közönség előtt Vidözy Asztrik benozés tanár tartott nagyhatású beszédet, Stenger Gusztáv elszavaltá Czuczor G. „Riadóját“, majd pedig az „Erdők királya“ című népszimfiumet adták elő a tagok nagy sikerrel.

— **Személyi hir.** Szász József országgyűlési képviselő ma délután utazott el Komáromból. A fél öt órai gyorsvonattal Sümegre utazott, a hol holnap, a szabadság ünnep alkalmából mond beszédet.

— **A főgymnasium.** Az építészeti bizottság ma délután tárgyalta a főgymnasiumi épület terveit és költségvetését, melyek alapján a szerdai rendkívüli közgyűlésnek ajánlani fogja az építkezési pályázat kiírását.

— **A M. V. E. háziipari osztálya** pénteken délután Karcsey Lászlóné elnöklété alatt látogatott üllést tartott, melyen Burghardt Adél titkár beszámolt az izsai háziipari tanfolyamról. Ez a siker összes kilátásaival indult meg, amiben nagy része van a közönség lelkes előjáróságának, főleg pedig a minden szépért és háláját nyilvánította azoknak, kik az izsai tanfolyam rendezése körül az egyesület munkáját megkönnyítették: Czenczik János plebánosnak, Soós Ferencz jegyzőnek és Vargha András bírónak buzgó közreműködésükért. Elhatározta a szakosztály, hogy április hó folyamán Ógyallán is himzési tanfolyamot rendez, a mi iránt nagy az érdeklődés és az ógyallai előjáróság is buzgón támogatja.

Egész végig megborzongott erre István uram hatalmas termete.

— Már hogy itt van-e?

— Itt az. Viszi is, amit elvihet. De legjobban a teheneimre fáj a foga. Okos perszóna, tudja, hogy inkább az ingünket is levetjük, de azt nem engedjük.

No, szólalt meg István uramban egy hang — most mutasd meg Fejes Nagy István, hogy kicsoda is vagy. Eléd toppant az a százfejű szörnyeteg s azt mondja: állj ki hát! S Fejes Nagy Istvánnak ki is kell állnia, ő nem hátrálhat. Mert bizony volt még egy kis leszámolni valójuk. Mikor ugyanis az istenfélő Rézi néni, már t. i. István ur feleségének az édes anyja, kiadá lelkét, minden, ami utána maradt, a láda fiában s a telekkönyvben, István uramékra szállt. Meg is érdemelte becsülettel, mert nem volt ám olyan könnyű dolog 20 álló esztendeig a veje lenni Rézi néniék! El is pusztította István uram elődjét a férjiségben, csak az ő vas természetén nem fogott ki.

De hogy csipje meg a kánya, ehhez is oda dugta az orrát az állam ő kegyelme. Azt mondta, jól van Fejes Nagy István, rászolgáltál a pénzmagra, de most már fizessd

meg nekem azt az örömet, hogy rádobhattad azt a hantot Rézi néni koporsójára.

Ez még csak megjárna. Hanem az már istentelenség, hogy mélyebben akart beleszólni az erszényébe, mint a hogy azt jegyző uram kiolvasta a törvényekből. Azért Fejes Nagy István meg is bicsakolta magát, hogy ő annál többet nem fizet.

Ugy látszik, ezért most majd hozzá is eljön látogatába állam ő kegyelme. De Fejes Nagy Istvánnak engednie nem szabad. Nem teheti már a tekintély miatt sem!

Hányta vetette elméjében a dolgot, hozzá méregette bátorságát a merszéhez, összeegyeztette tekintélyét a furfangjával, míg végre pokoli eszme villant meg agyában. Nagy dirrel-durrall fordult be a portájába.

— Miska! Bandi! Panna!

A gyerekek örömpeső sivalkodással tolongtak hozzá, belecsimpaszkodtak a lábába, belemarkoltak a zsebébe vásárfiáért. De most lehessegette, oda se intett az asszonynak, egyenesen az istállófelé tartott, ahol az ő két szép tarka foltos fehér tehene kérődzött egykedvtien. Hatalmas két állat, megfeszülő sima bőrrel, duzzadt tőgyökkel, valóságos őserőben. Ugy oda tartoztak ezek a családhoz, akár-

csak a három lompos gyerek, akik most ott álltak az istálló ajtóban tátott szájjal, bele csimpaszkodva az anyjuk kötényébe.

De volt is mit látniok! Fejes Nagy István uram ingujra vetkőzött, hasonlóképpen a két béres gyerek; egykettőre, némi kis suttogás után, ami korom csak találdott a kéményben, mind oda került a kenyérszakajtókban az istállóba.

Hanem ami aztán következett, az már Fejes Nagy Istvánné asszonyomból is rémült sikoltást esalt ki. De hiába sikongott, hiába visított, alig néhány perc múlva talpig fekete tehén lett a két jámbor párából. Fejes Nagy István uram pedig ott állt előttük mennyei ábrázattal s meglegedetten dörzsölgette össze a tenyereit.

Nem ismert volna rá a két jámbor állatra a tulajdon édesanyjuk, sőt mi több, a két jámbor pára maga is erősen kétkedett, hogy vajjon micsodák is tulajdonképpen. Hátra-hátra vetették fejüket, bámészan tapadt szemük hirtelen feketére vált öntestükre s visszavisszabögték fel-felvágtott farkukra.

Folyt. köv.

Tavaszi ujdonságok

szövetek, blouz-kelmék, voile de laine. — Egyedüli raktár a hírneves „PÁSZTOR-VÁSZONBÓL.“ továbbá a legjobb minőségű Schroll-féle chiffonok, ágyhuzatok, tolltartók. Cérna-vásznak minden szélességben. Törülközők, színes ágyhuzatok s levarrott paplanok. — Férfi fehérneműket mérték szerint is készítették.

Dömötör Ádám Győrött, Széchényi-tér 10. szám.

Női-, férfi-divat, szövet-, vászon- és rövidáru-raktárában.

— **Halálozás.** Mint részvétellel értesültünk, **Agoston Imre** volt vármegyei csendbiztos, élete 67-ik, s boldog házasságának 46-ik évében folyó hó 16-án Ószőnyön elhalt. A megboldogult hült tetemeit e hó 17-én Ószőnyön fogják beszentelni s onnan Jászberénybe szállítani, hol 18-án, d. u. 4 óraker adják át porrésezt az anyaföldnek. Az elhunytban **Agoston Miklós** gazdasági egyesületi titkár és **Agoston József** ószőnyi jegyző édes atyjokat gyászolják.

— **A paritya alkonya.** Dávid és Góliáth története nem fog megismétlődni. A sok tilalom mellett, melybe az ember születésétől egész a sirig minden lépésre belebotlik, a kultuszminiszter még egyet állított. Kiadta a következő rendeletét: Hermann Ottó a magyar ornithológiai központ igazgatója az országban dúló madáritás ellen intézkedést kért. Minthogy a szerte divó madáritás fészekdülés és tojásszedés nemcsak leghasznosabb madaraink eltűnését vonja maga után, hanem mert ez az általános madarászati szenvedély az iskolás gyermekek jellemzésére is nagyon káros hatása: hivatkozással a múlt évi, a „Madarak és Fák napja” tárgyában kiadott rendeletre felhívom a tanfelügyelő urat, utasítsa a tankerületébe tartozó tanítókat, hogy különösen a gumipuskák és parittyák használatát és az ezekkel üztött madáritást a legszigorúbban tiltsák az iskolás fiuknál és egyáltalában tegyenek meg mindent az észszerű madárvédelem érdekében.

Apponyi Albert.

Mit érnek ezután a szerda és szombat délutánok. Semmit. Kinek kell a szünidő, ha nem szabad parittyáznia? Sekinek. A paritya is megteszi azt az utat, a melyet a kultúra terjedésével minden ösfoglalkozáskorbeli eszköz megtett. Ezentúl ha parittyáznia megy, előbb a zsebébe nyul, kihuz belőle egy rubrikára osztott könyvet, kikeresi belőle melyik a kártékony és melyik a hasznos madár. Mikor az összes ismérveknél fogva feismerte a madár kártékony voltát, remélem elég tudományosan fejeztem ki magam, akkor legumipuskázza. Mert el lesz tiltva a parittyázás. A gyermek arzenálját fosztják meg egyik disztől. Nagyon öreg ember lehet már Hermann Ottó. Rég elfeledhette, mit jelentett a paritya nekünk, mikor gyermekek voltunk.

— **Egy komáromi iparos kitüntése.** Igaz érdemet jutalmazott meg minapában a királyi kegye. **Forreider József** budapesti műlakatos mestert, az ipar terén szerzett érdemeinek elismerésül, a király a koronás arany érdemkereszttel tüntette ki. A kitüntetett iparos, ki alig 36 éves, komáromi születésű, itt tanulta mesterségét s egyike azoknak a keveseknek, kik szakmájukban a folytonos képzéssel és tanulással a legnagyobb elismerésre táláló munkásságot fejtik ki, melyet a különböző világhiállításokon a legnagyobb kitüntetésekkel jutalmaztak meg. Derék földünknek kitüntése mindenkit örömmel tölthet el, mert benne a tisztességes munka nyert érdemes megjutalmazást.

— **A kamara közgyűlése.** Márczius hó 21-én délután 3 óraker tartja a győri kereskedelmi és iparkamara f. évi első közgyűlést, melyet a napirenden levő fontos és közgazdaságilag jelentős kérdések egész tömege tesz érdekessé és jelentőségteljessé. E közgyűlésen kerülnek kiosztás alá a kereskedelmiügyi miniszter által adományozott 100 koronás munkás jutalmak is a szokott ünnepélyes keretek között, melyre a kamara ugy a kitüntetettek mint azok hozzátartozóit és munkaadóit is meghívta. A közgyűlés napirendjén a következő tárgyak szerepelnek: Elnöki előterjesztések: A vagonhiány megszüntetéséről. Az ünnepnapok vasárnapi teheráru szolgálatáról. A cs. és kir. közös hadseregnek a magyar hatóságokkal való hivatalos érintkezési nyelvéről. A zsákokban árusított szén kötelező megjelöléséről. A motorbenzin újabb ármeghatározásáról. Az iparsó 1907. évi árának megállapításáról. Az erdei növények vámkézeléséről. Vasuti szállító hivatal létesítéséről Esztergomban. Titkári jelentés az ügyforgalomról. Az ipari munkások 100 koronás jutalomdíjainak kiosztása. A

kamarai háztartás és egyéb kamarai alapok 1906. évi zárszámadása. Az 1906. évi kamarai illetékekezelés továbbképző ipari tanfolyamok szervezése. A vasuti hálózat továbbfejlesztése. A védjegyörvény revíziója. Az ásványolajok szállítására és tartására vonatkozó miniszteri rendelet módosítása. A nyersbőr kivitel megállítását célzó intézkedések létesítése. A zsákokban, kosarakban, csomagokban és kötegekben árusított tüzelő anyagok kötelező megjelölése. Nemes-Ócsa község szabályrendelete a husmérés korlátozása tárgyában. Nemes-Ócsa község kérelme országos és heti vásárok engedélyezése iránt. Udvard község kérelme egy új országos vásár engedélyezése iránt.

— **Tűz.** Este 9-kor tűz ütött ki a Róza utca 3. szám alatt. Egy kamra égett el. A tűzoltóság a tüzet gyorsan elfojtotta.

— **Ozsonna hangverseny.** A 83. gy. e. zenekara ma f. hó 17-én vasárnap délután a Grand kávéházban új és változatos műserral ozsonna hangversenyt tart.

A Gazdaközönség megtévesztését célozzák az idén (többnyire a morva Bisenzből) plombok alatt szállított répamagvakkal. Mint értesültünk e plombokra többnyire az van nyomva „Originalzüchtung Quedlinburg”, vagy „Original Norddeutsche Saat”, természetesen a termelő megnevezése nélkül, mert hamis név nyomtatása bünvádi eljárást vonna maga után. A gazda sohase tudhatja, hogy ily névtelen és egyenesen megtévesztésre irányuló plombok alatt mi rejlik és miféle magnak jutott birtokába. Ez alkalommal megemlítjük, hogy éppen a múlt napokban fejtettük ki a takarmányrépamag természetéről szolgáló anyarépák gondos megválasztásának és az ipregnálásnak nagy jelentőségét. Most nyilatkozik az e téren első korifeusnak elismert Linhart György magyaróvári tanár is, ki a „Köztelek”-ben egy kérdésre azt feleli, hogy: „Az impregnált” répamag, melynek elárusításával hazánkban Mauthner Ödön budapesti cég foglalkozik, már hosszú idő óta jó hírnévnek örvend, mert a mag gyorsan és egyenletesen kel ki s a répanövények gyorsabban és erőteljesebben fejlődnek, ez olyan elvitathatatlan tény, amelyet tagadni nem lehet. Körültekintő és tapasztalt gazdáink különben nagyon jól tudják.

„Milleniumtétel” Nagyösz, Torontál megye, minden szőlőbirtokosnak és szőlő iránt érdeklődőnek ingyen és bérmentve küldi nagy magyar vagy német vagy román vagy szerb nyelvű főárjegyzékét, műmellékletekkel diszitve és készséggel ad felvilágosítást és utbaigazítást szőlők újraültetése, és oltványok kezelését illetőleg.

Az eredeti Maggi üveget minden kereskedő utántölti Maggi-féle levesizesítővel!

Valódi angol és francia illatszerek, higiénikus fog és hajkefék, fésűk, gyógyszer különlegességek, fejmosóvizek, pipere szappan Balassa Kornél Abbazia drogeriájában, Budapest, VI. Andrássy-ut 47.

Gyomorhajokat és minden oly bajt, mely erjedéssel van egybekötve, leggyorsabban és legbiztosabban a teljesen ártalmatlan „Sirolin Roche” gyógyítja, mely a bükkfakátrány rég elismert gyógyhatásait tartalmazza annak kellemetlen íze nélkül. Méregtelen, nem izgató és jóízű. A gyógyszerárakban kapható.

LEGUJABB.

— K. és V. telefonjelentése. —

A király „nemzeti” ajándéka.

Katonai engedmények.

Politikai körökben hire jár, hogy a király negyvenéves uralkodásának évfordulója alkalmából ritka nemzeti ajándékkal fogja meglepni az országot. Ez a nemzeti ajándék nyilván katonai engedmény lesz, mely körbevágó kérdéseket a koalíció kikapcsoltá

ugyan a jelen állományban, de amely engedményekké az osztrák lapok az utóbbi időben máris sokat foglalkoznak.

Feltétlenül megbízható helyről a király nemzeti ajándékára vonatkozólag a következő információkat kapjuk:

— Hogy katonai engedményeket kapnánk, az ma még kérdéses. Bizonyos, hogy a király meg fogja lepni az országot valami nemzeti ajándékkal.

Ha katonai engedményről van szó, a következő kérdések jöhetnek számításba:

A katonai büntető eljárásnál a magyar állam nyelve érvényesíttessék. Ennek az elvnek azonnali életbeléptetése a gyakorlatban bizonyos nehézségekbe fog ütközni, mert jelenleg kevés hadbíró tud magyarul és míg az első fórumnál lehetséges új, fiatal erőket alkalmazni, a második és harmadfokú bíróságoknál azonban, ahol magasabb fokú hadbírák működnek, a pótlás már nehezebb, mert nem lehet valakit, akinek nincs meg a szükséges tájékozottsága, egyszerre magasabb rangú hadbíróvá kinevezni.

De ő felsége hozzájárulhat egy magyar nemzeti szempontból a magyar vezényszónál sokkal fontosabb rendelkezésekhez, ahhoz, hogy a magyarországi ezredekben az ezrednyelvnek megállapításánál és a legénységnek oktatási és kiképzési nyelv szempontjából való osztályozásánál elsősorban a magyar állami nyelv tudása, tehát nem az illetők anyanyelve veendő figyelembe és csak azoknál az anyanyelv, akik a magyar nyelvet nem bírják.

Ezekről és csakis ezekről a katonai engedményekről lehet szó. Hogy melyiket kapjuk meg, az ma egészen bizonytalan s kizárólag ő felsége elhatározásától függ.

A nevezetes évforduló alkalmából különben nagy kitüntetések lesznek. Mint értesültünk, e czélból az összes állami hivatalnokok névlajstromát felküldték a kabinetirodába.

TÁVIRATOK.

Forbach, márczius 16.

A kleinrösseli tárnában az este bányarobbanás volt. A tárnában összesen nyolcvan ember volt. Eddig hatvanöt holttestet és tizenkét súlyos sebezettet vonzoltak ki a tárnából.

Berlin, márczius 16.

Az Am Mittag és más berlini újságok azt jelentették, hogy Ferencz Ferdinánd inognitóban Berlinbe érkezett. Az utazás okáról ellentmondó híreket terjesztettek. A királyi herceg látogatását szigorúan titokba tartották. Most az udvarhoz közel álló körökből megértesítik, hogy a trónörökös azért volt Berlinben, hogy Vilmos császárral találkozzék, ami meg is történt a királyi kastélyban és a trónörökös ott is lakott. A trónörökös kedden még vacsorán volt Wedell gróf bécsi nagykövetnél.

Bécs, márczius 16.

A péksegédek sztrájkja ma érezhetőbb, mint tegnap volt. A reggelihez a lakosság tejeskenyeret, vagy egyéb házi süteményt ettek. A sztrájkolókhöz ma a keresztény szocialista péksegédek csatlakoztak. Ma kezdődik meg az egyezkedő tárgyalás a segédek és a munkaadók között. Délelőtt apróbb összetűződések voltak a sztrájkolók és a rendőrök közt.

Páris, márczius 16.

Jaures a jövő héten felfogja szólítani a kormányt, hogy Montagnini volt nuncziussal lefoglalt iratokat tegye közzé. A republikánusok azt hiszik, hogy ezek az iratok erősen fogják kompromitálni Rouvier volt miniszter elnököt.

Közgazdaság.

Szövetkezeti gabonaraktár?

A vármegyei gazdasági egyesület gabonaraktár ügyében kiküldött bizottsága elhatározta, hogy a gabonaraktárnak szövetkezeti

FERENCZ JÓZSEF KESERŰVIZ

AZ EGYEDÜL ELISMERT KELLEMES ÍZŰ TERMÉSZETES HASHAJTÓSZER.

alapon való létesítése tárgyában az előmunkákat megkezdi, sőt a gabonarakárt finanszírozó pénztézet, a komáromi első takarékpénztár már biztosította a raktár részére a szükséges területet, amennyiben a város közgyűlésén megfordult kérvénye kedvező elintézésre nyert. Az előmunkákat tehát mint látjuk, igen komoly alakot öltöttek.

Főlmerül tehát többrendbeli, szorososan az ügyre tartozó kérdés.

Először: szabad-e a városnak, jól felfogott érdekében, egészben az 1040 méter területű szabad kikötőjéből egy bizonyos hányadot egy kérdéses jövőjű vállalat részére lekötöni.

Másodszor. Mely okból szövetkezik a komáromi első takarékpénztár a dolg pénzügyi lebonyolítására ép az Országos központi hitelszövetkezettel.

Harmadszor. Mi legyen ez a gabonarakárt? Egy tárház, ahol csak szövetkezeti tag kap helyet a beraktározandó gabonája részére, vagy pedig közraktár jellegűvé óhajtták-e ezt megcsinálni.

Negyedszer: Miképp óhajtták az illető tényezők — kik a gabonarakárt létesítésénél kiinduló pontul veszik, a termelő gazdák közönség érdekeit megóvni.

Az első kérdésre az a válaszuk, hogy teljesen elhibázott dolog a város részéről az, hogy ép ott enged át egy egészen kétes jövőjű vállalatnak nagyobb területet, ahol már az épülő új vasútvonalra való tekintettel minden talpalatnyi helyet már most kellene biztosítani az esetleg fokozódó forgalom akadálytalan lebonyolítására.

A második kérdésnél azt kell constátálnunk, hogy a komáromi első takarékpénztár szövetkezése az Országos központi hitelszövetkezettel ezen gabonarakárt pénzügyi dolgaira nézve — egyszerűen érthetetlen! Mi t. i. tudjuk, hogy az országos központi hitelszövetkezet irányzata — erre az ország összes kereskedelmi és iparkamarái eléggé reá mutattak már, nagyon egyoldalú s bár leplezett, de eléggé világosan látható célja az országos központi hitelszövetkezetnek, erre ezer és ezer példa van az országban: a szabad kereskedelmi verseny megszűritése és a közvetítő kereskedelemnek erőszakos kiküszöbölése! Forduljon ez iránt a komáromi első takarékpénztár bármelyik kereskedelmi és iparkamarához — ott épületes dolgokról értesülhet. Vagy elég erősnek érzi magát talán a komáromi első takarékpénztár, hogy az országos központi hitelszövetkezettel szövetkezve bizonyos egyoldalú célok szolgálataiba állva, lemondjon ama Clinturáról, mely a kereskedő világból adódik? Ez a Clintura pedig egész bizonyos, hogy csak nagyon reduciált arányban fogja igénybe venni ezt az intézetet, mely együtt megy azon országos központi hitelszövetkezettel melynek áegiszze alatt lettek különböző tiszteletreméltó papokból és lelkészekből — szatócsok és bankigazgatók.

Harmadszor: gabonarakártnál szigorú megkülönböztetést kell tennünk olyanok között melyek csupán a termelő gazdák érdekét s olyanok között melyek az egész nagy közönség javát szolgálják.

A termelő gazdák részére létesített gabonarakártnak Magyarországon ez idő szerint létjogosultságuk nincs, főképp azért mert a mi termelő gazdáink gazdálkodási viszonyaira az ily raktárak inkább károsak lehetnek mint előnyösek.

Vegyük első sorban a kis gazdát! Ez alig várja már az aratás után a cséplés eredményét. Akkorra a nagy átlagnak már összegyűlt adó s egyéb száz féle kötelezettsége, melyeknek fedezésére szolgál az első eladás,

A helyi kezdeményezők bizonyára úgy vélekednek, hogy a kis gazdák, ha ép az első aladás alkalmával rossz az eladási conjunctura, vagy amint hangoztatni szokták a jelszavakkal dobálódnak: ha ép ebben az időben a börzeanerek az árakat mesterségesen lenyomják, termésük eladásra kerülő részét hozzák be a gabonarakártna s erre fekbér,

kezelési költségek, kamatok mellett kölcsönt vegyenek. Tehát a még kétes magasabb ár reményében mindenesetre már előre megterheljék csekélyke kis termésüket!

S ha a „börzeanerek“ hónapokon át nem engednek majd jobb áralakulást?

Vagy ha már oly hatalomra tesznek szert tisztelt termelő gazdáink, hogy ők tudják majd irányítani a gabonák árait, ki fogja a tudatlan kis gazdát figyelmeztetni a kedvező conjunctura kihasználására?

Miképp vélik a gabonarakárt kezdeményezői a dolgot technikailag megoldani? ha például ezer kis gazda óhajtana tíz-tíz méter-mázsza gabonát beraktározni? Lehet hogy mi nem jartunk helyes nyomon és a gabonarakártak főképpen a nagyobb gazdák érdekében tervezettnék!

Nos! ezek részére a gabonarakárt egy jó dologgal járhat. Talán azok kik nem gazdálkodnak a víz mentén a leraktározási költségek ellenében olcsóbb tovább szállítási módra tehetnek szert; — de nagyon veszedelmes dolog a magyar emberre ha bármire is pénzt vehet fel. Ez a magyar ember sajátos gondolkodásánál fogva itt is áldozattal jár majd. Végeredményben úgy emlélik előttünk, hogy egy-egy kevésbé konzervatív gazdánk, h például itt lesz majd beraktározva mondjuk 1000 mázsza búzát, s erre bizonyos költségei lesznek és ha e mellett ár tekintetében is elspekulálta magát hamar megereszt majd egy kis schlust azon az agyonszidott börzén — s ezzel válaszolunk némileg már a 4-ik kérdésre!

Óvatosság mindenek előtt, a gabonarakárt létesítésénél! Alapos megfontolás hogy a gabonarakárt milyen célokat szolgáljon? Mert meggyőződésünk szerint ezen a téren exlusivitásnak helye nincs s ha csupán gazdák részére szövetkezeti alapon lakárnánk gabonarakárt létesíteni ez legymagában éppen itt nálunk magával hozná a sikertelenség csiráját.

Felölös szerkesztő: Teller Kálmán.

Nyomatta a kiadótulajdonos: Pannonia könyvnyomda.

HIRDETÉSEK.

Kérje ingyen

a bérmentve magyar nyelvű, gazdagon illusztrált 254 oldalas, 800-nál több rajssal, mindennemű nikkel-, ezüst- és aranyórák, valamint mindennemű szolid arany és ezüst áruk, hangszerek, acél- és bőr- és stb.-ről eredeti gyártásban és bór- és stb.-ről eredeti gyártásban. Nikkel remontoir óra — K 8.— System Roskopf patent óra — K 4.— Svájci eredetű system Roskopf patent óra — K 7.— Bejegyzett „Sax Roskopf“ nikkel rem. — K 11.— Ezüst remontoir óra „Gloria“ művel — K 11.— Ezüst remontoir óra dupla fedéllel — K 8.— Ebresteróra K 2.50. Eonyhadra — K 8.5. Schwarzswald óra K 2.50. Rakunkóra K 8.5. Minden óránál 8 évi írásbeli jótállás. — Minden óra kockázat! Beoszerelés megegyezően vagy a pénz vissza!

KONRAD JÁNOS
Első óra a nyár és székfűlde árúháza
Brux 1247 szám. (Csehszlovákia.)

Gyakornok, ki a magyar és német nyelvet írásban és szóban tökéletesen bírja, irodai gyakornoknak kerestetik

Brenner Márk ügynökségi irodájába.

ÉRTESÍTÉS.

Értesitem a n. é. közönséget, hogy bármiféle

CSEREPES MUNKÁT

ugymint ujmunka, javítás és tetőzetek évi jókarban tartását a legjutányosabb ár és jótállás mellett vállalom el.

kegyes pártfogást kér

DOSZTÁL JÓZSEF

cserepesmester, Mester-utca 6.

Miután közkívánatra a Báró Eötvös József- és Vármegyeház-utczák között elterülő nagy

Finta-féle telket egy széles új utczával áthasítjuk és

HÁZTELEKRE FELOSZTJUK

ez uton is értesítjük a nagyérdemű közönséget, hogy 90□ól-től felfelé való nagyságban szép háztelek czélszerű árban itt megszerezhetők.

Bővebb felvilágosítást Mátyás-utczai lakásomon nyujtok.

kiváló tisztelettel

Finta László.

ÉLŐKERITÉS.

Gleditschia, elősvény.

Bármily talajban gyorsan fejlődik, sűrű, nagy töviseivel embernek és bármily állatnak ellentáll, kitart 70—80 évig, nevelhető oly sűrűn, hogy apró csirke, malac stb. nem mehet át; ez a legolcsóbb örökös áthatlan kerítés. Főelőnye még az is, hogy egész május közepéig a legjobb eredménnyel ültethető, mert a csemoték felásva jeges pincében tartatnak. Ezer darab 12 korona' rendesen ültetve 50 méter kerítéshez elég. Nyomatott ültetési és kezelési képes utasítást minden rendeléshez adok. Akinek élőkerítés nem felel meg, szállíthatok **sodromvszövetet**, a legkötelesebb gyártmányt 100, 150 és 200 cm. széleset.

Szőlőlugas

minden háznak legszebb dísz, egy gyűjtemény 8 fajból 20 fő, egy fő 2—300 fűrtöt terem.

Szőlőoltványok

tablák ültetések és hiányok pótlására 60 legkiválóbb bor- és csemege-faj, szigorúan válogatott, tökéletes forradásu és fajtiszt, duggyökérű példányok.

Delaware

sima vessző, minden háznál megfakad, csak az a legnemesebb faj, melyből én 18 év alatt 10 holdat ültettem, 35 hektót terem holdanként, bera édes erős, oltani, permetezni nem kell és kezeléséhez semmi tudomány sem kell, ezért ellensége sok tudományos szőlőintéző!

Bővebb leírást és KÉPES ÁRJEGYZÉKET tanulságos tartalommal és mindenhez teljes tájékoztatással ingyen és bérmentve küld:

NAGY GÁBOR szőlőbirtokos Nagy-Kágya.

Levelezés minden nyelven.

Ha fáj a feje,

ne tétovázzék, hanem használjon azonnal

Beretvás-féle Migrain pasztillát,

24 pasztillát tartalmazó doboz 1 korona 20 fillér.

mely 5 percz alatt mindenféle természetű ideges fejfájást, még ha krónikus is, megszüntet.

Felülmul minden eddig ismert szert. Hatása bámulatos még a leghevesebb fejfájásnál is.

Főraktár:

Beretvás Tamás gyógyszerész **Kispest,**
Rákóczy-utca 22.

Ingyen postai szállítás 3 doboz rendelésnél.

Makulatur papir kilónkint

7 kr.-ért kapható a „Pannonia“ könyv- és papir-kereskedésben, Baross-u. 6

nélkül ne együnk levest!

Husvétii képeslap

ezer meg ezer mintában, remek megkapó, új kivitelben darabonként 4 fillértől feljebb kapható a

„PANNONIA“

könyvkereskedésben, Baross-utca 6.

Magyar és francia cognac.

Olcsó bevásárlási forrás!
ZANKA EDE
Komárom, Kossuth- (Rozália tér.)

1 klg. jó tisztai nyers kávé . . . kor.	2.20
1 „ finomabb nyers kávé . . . „	2.40
1 „ finom ceylon kávé . . . „	3.—
1 „ „ Cuba kávé . . . „	3.80
1 „ „ Arany Jáva kávé . . . „	3.60
1 „ „ Mocca kávé . . . „	3.89
1 „ „ pörkölt kávé . . . „	3.—
1 „ süveg cukor) napi árak	
1 „ koczka cukor) mellett	
1 „ finom Suchong tea . . . kor	6.—
10 dgr. „ Császár keverék . . . „	—,30
1 klg. „ Császár keverék . . . „	14.—
10 dgr. „ „ . . . „	1.60
1 palack literes finom Cuba rum	2.—
1 „ „ Jamaikai rum . . . „	3.—

Suchardt csokoládé és csukorkák. Valódi fehér és vörös borok.

Mindennemű Mautner-féle gazdasági, kerti és virágmagvak.

Ezenkívül mindenféle fűszer árak legjobb minőségben és jutányos áron kapható.

Vértes és Brázay-féle sóborszesz.

Kiadó üzlethelyiség.

A Br. Eötvös utca 46. számú házban levő fűszerüzlet berendezésével együtt kiadó.

KALOGÉN
BRÁZAY SÓBORSZESZ
FOGKRÉM A LEGJOBB ★★

Köhögés, rekedtség és hurut ellen nics jobb a

Réthy-féle pemetefü csukorkánál

Vásárlásnál azonban vigyázzunk és határozottan RÉTHY-félét kérjünk, mivel sok haszontalan utánzata van.

1 doboz 60 fillér.

Csak RÉTHY-félét fogadjunk el!

Ügynököket

keres a legmagasabb jutalékra, 28 éve fennálló versenyképes ablakredőnygyár. **C Klement Brunau** i. B. az ő ő ízben kitüntetett gyártmánya u. m.: jalonk, védőfalak, rollok s vendéglősök részére való más újdonságok képviselőit.

Lakatos műhely átvétel.

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy **Komáromban, Báro Eötvös József-utca 59. szám alatt Vitek Ferencz** urnak 40 év óta fenálló jó hírnévnek örvendő

lakatos műhelyét

átvettem s azt nevem alatt tovább vezetem. Műhelyemet új gépekkel szereltem fel. Nagy városok leghírnevesebb lakatos műhelyeiben több éveken átt szerzett tapasztalataim folytán azon kellemes helyzetbe vagyok, hogy a lakatos szakmába vágó bármely munkát elvállalhatom s azt a legdiszesebb kivitelben a legjutányosabb áron készíthetem el.

Elvállalok minden e szakmába vágó vasmunkát u. m. kovácsolt vaskapukat, ajtókat, ablakokat, lépcső és folyosó rácsokat, kert és sirkerítéseket, vaslépcső és portálokat. Épület és butor vasalásokat, szabadon álló, falba rakott és a mindenhol kitűnőnek elismert asztal alakú takaréktűzhelyeket, melyek óriási tüzelőanyag megtakarításukról híresek, a leg-egyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig. Továbbá elvállalok mindennemű javítást és átalakítást a legjutányosabb áron.

Kégyes pártfogást kér,
Vitek Ferencz utóda

Csirkovics Jenő

épület és műlakatos

Komárom, Br. Eötvös-József-u. 58.

Előleges jelentés.

Horváth igazgató a Colosseum circus tulajdonsa értesíti a közönséget, hogy márczius 31-én a Ferencz József rakparton circusát megnyitja. a circus személyzete 65 elsőrangú művész és művésznőkből áll és saját zenekarral rendelkezik. A karmester Málér Ferencz.

Tisztelettel
Horváth R.
igazgató.

Sirkő üzlet áthelyezés.

A Kalapka téren évek óta fennálló sirkő üzletemet és kőfaragó műhelyemet f. évi május hó 1-én

Kossuth Lajos térre

Grünfeld féle házba helyezem át.

Tudatom a t. közönséget hogy az áthelyezés napjáig az üzletemben levő összes sirkőveket gyári áron alul árulatom el.

Tisztelettel
Polhamer Ferencz
kőfaragó mester.

A propos!

Szenved ön hajhullásban? avagy korpás-e a feje? Ha igen úgy tegyen azonnal kísérletet a világhírű **Steckenpferd-féle**

Bay-Rum-mal tulajdonos **Bergmann & Co.** Drezden és Tetschen a/E. azelőtt Bergmanns eredeti Schampoving Bay-Rumja (2 törpével). Ön hamarosan meg fog győződni ami rendkívüli hatásról a mellyel ezen első rendű hajvíz bír. Kapható 2 K. s üvegekben. Kovách Arisztid örökösai gyógyszerházban Komárom.

Köhögés!

Ki erre nem ügyel önön maga ellen vét.

Kaiser-féle

Mell-Karamellák

a 3 fenyővel Orvosiilag kipróbálva és köhögés, rekedtség, katarus, elnyálkálkodás és légsőcatarus ellen. 4512 közjegyzőileg hiteltesített bizonyítvány tanúsítja a biztos hatást. Csomagja: 20 és 40 fillér.

Kapható **Schmidthauer Lajos** gyógyszerházban, **Komárom.**

Ne olvassa!

hanem azonnal tegyen kísérletet a közismert **Steckenpferd-féle Liliomtejszappannal Bergmann & Co.** Drezda és Tetschen a/E. azelőtt Bergmanns Liliomtejszappan (2 törpével) mely megóvja arcát hófehér szeplőmentesnek, s gyengéd finomszintűnek.

Kapható 80 fillérért, **Kovách Arisztid örökösai** gyógyszerházban Komárom.

**LOKOMOBILOK, GÖZCSEPLŐGÉPEK, BENZINMOTOROK,
ARATÓGÉPEK, TALAJMÍVELŐ ESZKÖZÖK,
TELJES MALOMBERENDEZÉSEK, STB. STB.**

KIVÁNATRA SZIVESEN KÜLDÜNK ÁRJEGYZÉKET ÉS KÖLTSÉGVETÉST.

MAGYAR KERESKEDELMI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

A MAGYAR KIR. ÁLLAMVASUTAK GÉPGYÁRÁNAK VEZÉRÜGYNÖKSÉGE, BUDAPEST

Előleges értesítés.

Van szerencsém az igen tisztelt szaktárs
urakat értesíteni, hogy lakásomat
1907. május 1-től megyeház-u. 17. szám
alá, (a katonakórház mellé) helyezem át.
1907. június 15-től a Jókay Mór-u. 3. sz.
alatt pedig egy, a mai kor fokozott igényeit
is, mindenben kielégítő

felsőrészkészítő és cipész-kellék üzletet

nyitok.
Raktáron csakis a legjobb minőségű
felsőrész és cipész kelléket fogom tartani.

Áraim nagyon jutányosak.

Páros munkát mindenkor a legkiválóbb
figyelemmel készítem.
Szíves támogatásukat a jövőre is kérve

vagyok teljes tisztelettel

Varga László
cipőfelsőrész készítő,

Kossuth Ferencz levele:

Tek. Balázsovich Sándor
gyógyszerész urnak

S.-Szt-György.

Csuzos bántalmaknál az „INDASZESZ“ bedör-
szülés jó hatásának mutatkozott. Kérem legyen szíves
nekem három üveggel küldeni.

KOSSUTH FERENCZ.

Számos előkelőségek és orvosok igazolják, hogy
a törvényesen védett székelyhavasi

INDASZESZ

gyógyfű sóborszesz,
a legjobb szernek bizonyult a test és izmok edzésére.
Üdít és frissít. Megóvja a testet a hideg káros befolyá-
sától. Massagához (gyuro-kenő kura) felette ajánlatos.
Leghatásosabb szer csuz, köszvény, rheuma, fejfájás,
nátha, influenza, tagszagatás és mindennemű meghü-
lésből eredő bajok ellen. A székelyhavasi „INDASZESZ“
össze nem tévesztendő közönséges sóborszesz készit-
ményekkel, melyek egyszerű szeszkivonatok, holott az
„INDASZESZ“ székelyhavasi gyógyfűvekből előállított
és hatásában féltelmulhatatlan gyógyszer. Egy üveg
székelyhavasi „INDASZESZ“ fölér 10 üveg közönséges
sóborszeszhez.

A törvényesen védett székelyhavasi „INDASZESZ“
kapható **2 és 1 koronás üvegekben minden**
gyógyszertárban, valamint Komáromban
Rehberger testvérek, Welsz József, Heim-
ler József, Wallenstein Ignác, Berger
F. Vilmos, Gulyás Zsigmond, Rizdorfer
Károly ezégeknél.

Eladó szőlő.

A baji hegyen (Tata mellett)
levő összes szőlőimet szabadkézből
eladom.

Bővebbet a lakásomon.

Bieber Antal.

Komárom, Magyar u. 6 szám.

Üzletáthelyezés.

Bátorkodom a n. é. közönség becses
tudomására hozni, hogy évek óta fennálló s
versenyképes vegyi tisztító műhelyemet,
Szegfű-utca 12 sz. saját házamba helyeztem
át, s azt a mai kor legkényesebb igényeinek
megfelelően berendezve és úgy mindeztidig
ezentul is iparkodni fogok a n. é. közönség
teljes meglegedését megszerezni. Elvem szép
munka és jó kiszolgálás.

Kifakult vagy megunt színű ruhákat
ujjannani át festésre elvialok. A n. é. közön-
ség szíves pártfogását kérve maradok kiváló
tisztelettel

Farkas Gyula

Vegyztisztító intézete Komárom Nádor-utca
Fiók üzlet: Tata Fürdő-utca 130. szám

Alulírott felhivom a nagy-
rabecsült építő közönség b.
figyelmét

építési
irodámra.

Komárom-Ujváros || Telephon szám
Igmándi-ut. || 111.

Teljes tisztelettel

Hajagos Andor

építész és okl. építőmester.

Császárfürdő BUDAPESTEN. Nyári és téli gyógy-
hely a magyar irgalmasrend tulaj-
dona. Elsőrangú kénes hévívízü
gyógyfürdő; modern berendezésű gőzfürdő, kényelmes
szapfürdők, uszodák, török-, kő- és márványfürdők;
hőleg-, szénasavas- és villamosvíz-fürdők. Ivók, és belég-
zési kura. 200 kényelmes lakoszoba. Szolid kezelés,
jutányos árak. Prospektust ingyen és bérmentve.
Az igazgatóság.

Ezernél több kiváló orvos és tanár ajánlja

1904. St. LOUIS Grand Prix.

Külföldi utazáson kérjen mindenütt Szt.-Lukácsfürdő

Kristály-ásványvizet!

legyen mindennapi italod!

Természetes hydrokarbonátos ásványvíz
forrás, mely szénssavval telítetik. Az emész-
tés elősegítő pompás asztali ital. Vidékre
és külföldre díjmentes szállítás. Kérjen árjegyzést a

Szt.-Lukácsfürdő Kútállalattól Budan-

Varró gépek

Singer

Kayser

Gritzner

Centrál bobbin

Adria karikahajos

varró gépek

részletfizetésre kaphatók

SPITZER ADOLF és Társánál

Kossuth-tér és Jókai-u. sarkán.

Ajándék

tárgyak, husvétra, remek
fülbevalók, kaphatók nálam
nemű javításokat a leg-

órák, lánczok, nyakékek,
a legolcsóbb árban. Bármí-
gyorsabban, pontosan és

olcsón készíték. **KIRÁLY JÓZSEF** ékszerész.

STEINER HERMANN

Komárom,
Nádor-utca Pick-féle ház
„Otthon“ kávéházzal szemben.

S A J Á T

készítményű férfi, női
és gyermek cipők

nagy

RAKTÁRA

Javítások
elfogadottnak.

Spitzer Adolf és Társa BUTOR áruháza

Rendkívüli nagy kedvezmények. Szolid készítmények.

Mérsékelt árak.

Kedvező fizetési feltételek. Jókai-utca sarok.

Komárom,

Kossuth-tér és

Jókai-utca sarok.